

Mumie, růže

1973

* * *

Nikdy mi nebylo veselo.
A i když jsem se smál,
má duše se spíš podobala
grimase barokní sochy.

V bolesti dorostl jsem v muže.
A poprvé teprv, poprvé jsem viděl,
jak příroda v blaženém paření Země
pučí a ptáci jak zpívají.

Bože, pochopil jsem tenkrát?
A když ne, proč hlava
klesla do lokte a hlas
zlomil se do mlčení?

* * *

Zatoužil mít k lásce klíč
a v básni hledal motto.
Vědomá láska přišla tiše,
s tváří zastíněnou blahem.

Vzepjal se: a němý pláč
prozradil hlubší, hutné vrstvy,
kam člověk spěchal přeřadit
svůj život na pevnější čepy.

Symbol... Touha básníka!
Vždyť pravdu *nepodhlédnout*
je možné jen dne sedmého:
vznést se na vlastních tkáních!

* * *

Vyrveš duši verš – a skvrna
krve, bázně a lidských zbytků
roztáhne svá zakrnělá křídla
a vládnout chce strofě, kadenci.

Nedá-li báseň muži jistotu,
tu on jí nedá pevný pilot

k zapuštění ve svých vodách.
Neboť zhudebnit své jizvy

není ani hudba, ani jizva,
ani nadprůměrné *třetí*, žel,
ale muž v pozadí sebe sama,
jenž zrychlenou něhou dosáh dna.

* * *

Ta touha vylomit se z drúzy
a býti úplný! A vím,
právě proto že mne zahubí
opilí jezdci v zlatém kyrysu!

Nic neozřejmí nicotu,
když malé jáství tlumí
velké vzlyky toho šípu,
jenž hledá hruď tvé husy.

A chci tok času u věřeje
a chci i víc: smrt pokořit!
V té víře strach, jenž prochází,
mi vnuká naději v dny příští.

* * *

Všechny nás Láska uchopila
a vsadila do svých údělů.
Bledí jsme tomu přihlíželi:
přilévání formy do obsahu!

Všechna tvá mysteria, ženo,
se odehrají na stupnici básně,
do jejíž pláten duly jeho jihy
a v jejíž klenbě sevřel čas.

A když pak v hodině, co zbyla,
krev zadržet chtěl ve své hraně,
tu cítil, jak z žil mu odtéká
s tím úzkým pramínkem i věčnost.

* * *

Ty řídké zdejší nápoje,
jak lžou si zítřek, smrt a nebe!
Tiše se s kroků sveze šat

a k ústům tiskneš bídnou trosku!

Chtěl by růst, a pučení
bez obsahu roste jenom pod zem.
Do štěpných úrod velne děšť
a ten, kdo k němu chůzi stočil,

zkrvácen hranou ostrých vod,
on, boží zvíře, upil osudu:
když jícen pravdy nejplněji zel,
už pohár z cínu chvatně stiskal.

* * *

Stavět tvary z drásání a pochyb,
to přežili jsme vlastní smrt.
Vyhlídkou úzkou hledí do nás
svět a dmychá do verše.

Opary krajin, než se zvednou k Bohu,
své rýmy do nás vetkají.
A v té tíži, zpěv a klam,
lační paže se sokolem.

Vždy z horkých křídel do tebe se drásá,
cos ptákovi vdech pod pařát.
A když se vznese, smíš se mlhou
k mrchovišti prohmatat!

* * *

Umrtnit život! Nic lehčího není,
než uložit své touhy do ostatků.
To temné, matkovité *mít*
chce prokupit svá slova do věčnosti.

Spalovat duši jako cigaretu
a předstírat, že nic v nás neumřelo?
Nic a nic a bez představ
mne stíny dojímají!

A přece denně v růži vynášet
lze mlčení, jež sladší je než slovo!
J'aime! Prožil jsem ten zázrak!
Pramen tryskal a já plakal, plakal.

* * *

Mít sílu najít bezděčně
stín těch pokorných zahrad!
Zatímco verš navždy roste
z nebezpečí sebe sama.

Sáhni: pod povrchem všeho
nahmatáš déšť ozvěny.
To stínem prchá před úžehem
slov, co je z ticha: poezie!

Ne, nezbavuj mne slova, Bože,
a přece: ano, zbav!
Každý krok čeká na mne déle,
každý tep mne opouští už teď!

* * *

Světlo muž zažehuje v ženě,
ona s něj svalí kámen tmy.
Jsou údělem svým přikování
a na dosah se hledají.

Od zrna k zrnu hbitou katedrálu
chtěli by, Bože, vyhmatat!
A zatím slepnou od voskovic
a minou se každou neděli.

A bloudí (řekni, je to dar?)
a *vznášení* jsou trestem!
Mysteria. Věřím s nimi:
Ty nejsi, oni Jsou!

* * *

Mystický spojení plodem,
jsou oni dva už v zítřku.
Ráj se vešel do tichnoucí chvíle
a peklo do odlitku.

Pane, posedla mne tíha
a zvrátit chci ji na nebesa!
A žena padá, stěna deště,
do které živý nevkročíš.

Hodina v nich se domodlila
a požaduje třetí krev.
A hladový Bůh spěšně kosí,

mysle na desátou...

* * *

Jak můžeš zemřít, řekni,
a nevyvrátit nebe?
Pramínek úzký vyvěrá
z prsti, jež zapomněla.

Jako by smrt matky,
jitřní parte symbolu,
dala nám zapomenout,
že my jsme zůstali!

Ty raději než spodní tóny
máš melodii zřejmou.
A smrt tě slizkým prstem
přečte napoprvé –

* * *

Šťasten tím, že spí,
neunikneš závratí.
Vniká-li básník pohledem,
podetne i jabloň!

Jsou-li pravdy, rudý plod,
necht' hoří, hoří!
Ale okřídlená tůň
napájí a kvete *mimo!*

Kdo *tak* nezaváhal,
může mít cokoli.
Ale když metá, je to jen
mrtvolná růže, lesk varhan.

* * *

Vázo mého srdce,
v růžích jsi osířela!
Trn a krev je můj
erb a horké pachy.

Snad přetížil tě, poezie,
když čekal, že praskne klenba
nápirem Boha a verš
sám bude soudit tvůrce!

Tak zcela mimo úděl,
víš i to, kam nepůjdeš.
Tak roztoužený z bolesti
ven, ke stropu padáš!

* * *

Jako bych stále obcházel
dům, který přece znám zevnitř!
Jizbo, tys čekala nájemníka
jinde a dřív snad...

Spojena s životem bolestí,
jak matka pustne a chátrá.
A verš zazvonil o dno
a ty ses otevřela,

ženo, bryskně obnažená
až po trám stropu!
Pak praskne a do lože
zřítí se modř –

* * *

Zprudka ssát, přímo do duše!
Ne, nic už nepřeklene
bolest, kterou propadneš
jak předposledním soustem!

A bodá čas: to počítá
člověk vlny a hvězdy.
Ale bolest *tahem*, Bože,
zpívá vláčnost duše!

Ach, zpívat ji a pak
hmatem se odhmotnit!
Oprostit se! Naslouchat
a zmlknout, když zazní.

* * *

Bože, slyšíš pravdu?
Ne, tys nezešílel
okem dovnitř, šíjí ven!
Zvěř, ta z tebe tryská!

Všechno, co jsem viděl,
slyšel a chutnal, nevím.
Vím jen, co jsem *hmatal*,
a to nedozpívám!

Jen voda *tvých* kláves
přebujela v růži...
Vymlčel ses z deliria?
Ticho. Peklo dotírá –

* * *

Ale ne, ta modř
prchá, vždycky prchá!
A plachou tváří naznačuje,
že by chtěla zůstat.

To žehnající prokletí
sám neunesu, Bože!
Dals neutuchající vázu,
dej i klávesnici!

Ale záhy znepokojen,
víš, co přijde lacino.
Vymlčen z těch vrat,
chodíš podle –

* * *

Řekni, obětuješ zrak,
abys *slyšel* plamen svíce?
Oslepen od světél tak žhavých,
uslyšíš skoupé šumění.

Že musím obětovat zrak
a potmě hmatat, hmatat?
Ach, osmiveslice mých pochyb,
pročtená do děrava!

Prolomen do sluchu, kde puls
tušil už periferii,
věděl: projde Bůh!
A za ním pauza, tuhá, hmatavá –

* * *

Nechceš životem druhých

snést se jak na podzim list
a na něco čekáš, nevidíš,
jak listí padá, padá.

Do čeho padá a proč
střemhlav se nebrání?
Ale vím: tvá láska, Bože,
je pouze ve zření!

Jsou prostředky, jsou cíle.
Byla snad má poezie
jen prostředkem? Nebo i já?

— — — — —
Ano! Ano!!